

Justitsministeriet
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Justitsministeriet har ved brev af 2. september 2009 anmodet om en udtalelse vedr. udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om Domstolsstyrelsen og lov om retsafgifter.

Dommerfuldmægtigforeningen har følgende bemærkninger:

Ad § 1 nr. 1.
Ændring af § 19, stk. 4

Dommerfuldmægtigforeningen blev i slutningen af 2007 bekendt med, at Domstolsstyrelsen havde ansat 2 cand.jur'ere og en cand.jur merc. som juridiske fuldmægtige ved Tinglysningssretten. De var i modsætning til fuldmægtige efter retsplejelovens begreb kun ansat ved Tinglysningssretten og var efter Domstolsstyrelsens opfattelse ikke omfattet af retsplejelovens ansættelsesværn, idet de ikke skulle afgøre tvister.

Da der på det tidspunkt også blev ansat andre akademikere end cand.jur'ere som administrationschefer ved nogle retter, ændrede Dommerfuldmægtigforeningen i 2008 sine vedtægter, således at alle, der er medlemmer af DJØF og ikke er udnævnte dommere, er medlemmer. De nuværende 5 juridisk fuldmægtige og de 3 barselsvikarer, der p.t. er ansat ved Tinglysningssretten, er således vore medlemmer, såfremt de er medlemmer af DJØF.

Vi udtrykte straks betænkeligheder over for Domstolsstyrelsen. Det bemærkes, at ansættelsen skete uden forudgående høring eller orientering af Dommerfuldmægtigforeningen, andre faglige foreninger eller HSU m.v.

Vores bekymring var primært af retssikkerhedsmæssig karakter. Der var tale om en helt ny type jurister ved domstolene, og det har altid været anset for afgørende, at man som jurist var sikret uafhængighed i sine afgørelser.

Det kan efter vores opfattelse være svært at identificere, hvornår der foreligger en tvist i en tinglysningssag. Der er jo ikke parter, som i de fleste andre sager ved domstolene. Det tilføjes, at der ikke er eller har været nogen dommerfuldmægtige ansat ved Tinglysningssretten. Der er således kun 2 ansatte ved Tinglysningssretten, der kan afgøre tvister, nemlig præsidenten og sekretariatschefen.

Desuden må det også for den professionelle bruger være meget svært for ikke at sige umuligt at gennemskue den basale forskel på en dommerfuldmægtig/retsassessor og en juridisk fuldmægtig. Det gælder både, når man modtager en afgørelse, men også - og måske især - hvis man er utilfreds med den og kærer. Såfremt afgørelsen er truffet af en juridisk fuldmægtig, vil der nemlig også kunne være spørgsmål om, hvorvidt der er handlet uden for bemyndigelsen, ved at der reelt er truffet afgørelse i en tvist. Såfremt man ser på Domstolsstyrelsens hjemmeside, findes der ingen oplysninger overhovedet om juridiske fuldmægtige, herunder om forhold til dommerfuldmægtige/retsassessorer. Det er heller ikke tilfældet på Tinglysningssrettens hjemmeside.

Hertil kommer, at de juridiske fuldmægtige - efter vores oplysninger - laver det

samme, som en dommerfuldmægtig/retsassessor ville gøre bortset fra at underskrive fremsendelsesbreve ved kære til Landsretten. Dette er også direkte oplyst til en ansat i forbindelse med ansættelsessamtalen. Vi mener derfor kort sagt, at de pågældende burde ansættes som dommerfuldmægtige.

Domstolsstyrelsen har valgt en anden løsning, nemlig at søge særskilt hjemmel til de pågældendes arbejde. Såfremt der skal være juridiske fuldmægtige ved Tinglysningssretten, er Dommerfuldmægtigforeningen enig i, at det er vigtigt, at der er en klar hjemmel for deres ansættelse.

På side 13 i udkastet anføres, at det "forudsættes, at sådanne akademiske medarbejdere ikke træffer judicielle afgørelser i tvistigheder, og at de derfor ikke er omfattet af ansættelsesværet i retsplejelovens § 54 og 54a". Det formodes, at der ved en judicial afgørelse forstås en afgørelse truffet af en domstol, men som nævnt ovenfor er det vanskeligt at definere, hvornår der foreligger en tvist ved Tinglysningssretten i modsætning til i foged- eller skifteretten. Det bør derfor i givet fald beskrives nærmere, hvornår det er tilfældet, og hvordan det praktisk skal håndteres i hverdagen.

Ad § 1, nr. 8.

Ændring af § 44 b, stk. 1

Dommerfuldmægtigforeningen har været meget engageret i og er generelt meget tilfreds med Visionsrapporten og det videre arbejde med at indføre forbedringer af karriereveje og kompetenceudvikling m.v. Byretskonstitutionerne er efter Dommerfuldmægtigforeningens opfattelse en meget væsentlig nyskabelse, både for allerede ansatte ved domstolene og interesserede udefra. Dommerfuldmægtigforeningen er derfor positive over for dette forslag.

I punkt 2.1. beskrives, at forslagene om ændring af dommeruddannelse mv. tager udgangspunkt i Visionsudvalget rapport fra 2007. Det er helt korrekt, men det bør nævnes, at der har været 6 arbejdsgrupper, der i løbet af 2008 har udbygget ideerne og afgivet rapporter, og på nogle af områderne har de været yderligere arbejdsgrupper mv. Der er således senest den 3. juni afgivet en rapport om byretskonstitutioner.

Det anføres i punkt 2.2.2. andet afsnit, at konstitutionen ligger forud for en eventuel konstitution i landsretten. Der har i arbejdsgrupperne været enighed om, at det også skal være muligt at søge en byretskonstitution, efter man har været i landsretten. Der tænkes her f.eks. på en udefrakommende, der starter med at være konstitueret i landsretten, og som så på denne måde vil kunne prøve, hvordan det er at være i en byret, inden den pågældende søger en fast stilling der.

Det bør i samme punkt 3. afsnit præciseres, at konstitutionen for en allerede ansat sker ved en anden byret, end den hvor man gør tjeneste.

I 3. afsnit, 2 sætning er der en meningsforstyrrende (skrive)fejl. Der står, at den konstituerede skal følge 2 evalueringsdommere i hver 2 måneder. Det korrekte er, at den konstituerede skal følges af 2 evalueringsdommere. Og der er tale om en meget tæt kontakt. Den konstituerede skal "overtage" en stor del af evalueringsdommerens sager, og evalueringsdommeren overværer retsmøderne og læse den konstitueredes domme, kendelser mv.

Det tilføjes, at byretskonstitutionen er en mulighed både for dommerfuldmægtige og retsassessorer, hvilket bør fremgå på side 27.

Ad § 1, nr. 10.

Ændring af § 54 a.

Et andet af forslagene i Visionsrapporten, som Dommerfuldmægtigforeningen er meget positive overfor, er tankerne om turnusordninger. Dommerfuldmægtigforeningen er imidlertid betænkelig ved, om forslaget er tilstrækkeligt til at fjerne problemerne omkring ansættelsesværet.

Indsættelse af et nyt stk. 3 i § 54 a, hvorefter afslag på ansættelse af en ansøger, der tidligere har været ansat i en tidsbegrænset stilling som dommerfuldmægtig, på ansøgerens anmodning skal indbringes for Den Særlige

Klageret, forudsætter, at tidsbegrænset ansættelse som dommerfuldmægtig overhovedet kan finde sted, eller kan finde sted uden særskilt regulering i retsplejeloven..

Det er Dommerfuldmægtigforeningens opfattelse, at det er særdeles tvivlsomt om tidsbegrænset ansættelse af dommerfuldmægtige kan ske, henset til de særlige krav til uafhængighed og upartiskhed som ifølge EMK og grundloven gælder for alle jurister, som udøver dømmende myndighed, og at det i hvert fald er en så afgørende nyskabelse i det ansættelsesretlige system ved domstolene, at det formentlig ikke kan, og i hvert fald ikke bør, ske uden at der indføres udtrykkelig hjemmel hertil i retsplejeloven, herunder med stillingtagen til varigheden af den midlertidige ansættelse og vilkårene herfor.

Baggrunden for Domstolsudvalgets arbejde var i mangt og meget et krav om en adskillelse mellem den lovgivende, den udøvende og den dømmende magt, således at domstolenes uafhængighed fremgik så klart og tydeligt som muligt. En væsentlig del af debatten vedrørte to afgørelser fra Højesteret vedr. sager afgjort af konstituerede dommere, som samtidig var ansat i Justitsministeriet - omtalt i Domstolsudvalgets betænkning bl.a. på side 265 ff.

Domstolsudvalget lagde i alle sine overvejelser til grund, at dobbeltansættelser som domstolsjurist og som advokat eller i centraladministrationen ikke kan finde sted og at tidsbegrænset ansættelse af jurister ved domstolene kun kan finde sted med særlig lovhjemmel, under opsyn og administration af et uafhængigt organ (Dommerudnævnelsesrådet).

I det fremsatte forslag er der endvidere slet ikke taget stilling til længden af en eventuel tidsbegrænset ansættelse, herunder om der kan ske forlængelse. Dette er meget betænkeligt. Teoretisk består en risiko for meget kortvarige ansættelser. Den absolutte minimumsperiode må være tre måneder, jf. Domstolsudvalgets betænkning side 194. Forlængelse vil næppe kunne finde sted, jf. betænkningen s. 195, midt. Desuden bør der fastsættes en øvre grænse på 2-3 år jf. den statslige turnusordning (jf. cir. nr. 6945 af 6/12 1985 om omflytning af..fuldmægtige i staten)

Der kan desuden næres visse betænkeligheder i relation til om forslaget om indbringelse for Den særlige Klageret er den rigtigste måde at sikre uafhængigheden på. Forslaget virker lidt bagvendt ved at skulle bringes i anvendelse, såfremt, der gives afslag på en ansøgning om (fast) ansættelse. Domstolsudvalgets løsning var Dommerudnævnelsesrådet. Dommerfuldmægtigforeningen har imidlertid forståelse for, at det vil kunne blive en meget tung proces, hvis Dommerudnævnelsesrådet eller et tilsvarende organ skulle ind i billedet i disse tilfælde.

Bestemmelsen bør dog nok præciseres derhen, at den finder ansættelse på ansøgeren, der er eller inden for de sidste xx måneder/år har været ansat i en tidsbegrænset stilling.

Ad § 1, nr. 14.

Ændring af § 325, stk.4.

Dommerfuldmægtigforeningen kan tilsluttes sig ændringen.

Ad § 2

Ændring af lov om Domstolsstyrelsen.

Dommerfuldmægtigforeningen kan tilslutte sig ændringen. Som nævnt ovenfor, er de pågældende, såfremt de er medlemmer af DJØF, medlemmer af Dommerfuldmægtigforeningen.

Dog bemærkes, at der flere steder i udkastet anføres, at formål er "ændre sammensætningen af Domstolsstyrelsen bestyrelse". (side 5 øverst)

"sammensætningen af bestyrelsen" (side 6 nederst) Det er vel mere korrekt at sige, at formålet er at udvide kredsen af valgberettigede og valgbare.

På side 15 anføres, at vore vedtægter er ændret, så man "kan optages som medlem". Man er imidlertid automatisk medlem, hvis man er medlem af DJØF.

Ad § 3.

Ændring af retsafgiftsloven.

Dommerfuldmægtigforeningen kan tilslutte sig ændringen.

Generelt. Der skrives flere steder i udkastet "dommerfuldmægtig", selv om teksten både omfatter dommerfuldmægtige og retsassessorer (f.eks. side 15 1. afsnit). Enten bør retsplejelovens begreb "fuldmægtige" anvendes eller også begge betegnelser.

Med venlig hilsen

Janne P. Rasmussen